**Ambrose Bierce**
**COPIL VAGABOND**

Traducere de Lucian-Vasile Szabo

Dacă l-ai fi văzut pe micul Jo stând în ploaie, în contul străzii, tare l-ai mai fi admirat. Părea că este doar o furtună obişnuită de toamnă, dar apa care cădea asupra lui Jo (el fiind destul de mare să înţeleagă ce este bine şi ce este rău, deci că legea egalei distribuţii nu funcţionează) părea să aibă un efect special asupra lui, dar cineva ar fi putut spune că era neagră şi lipicioasă. Iar acest lucru era greu de înţeles, chiar şi în Blackburg, unde lucrurile în mod cert se întâmplau în moduri ieşite din comun.

Spre exemplu, cu zece sau doisprezece ani în urmă, a plouat cu brotăcei, fapt atestat de cronicile vremii, însemnările venind în acord cu altele mai obscure despre un fenomen considerat de cronicar gata să le deschidă calea francezilor spre oraş. Câţiva ani mai târziu, în Blackburg a căzut o zăpadă sângerie. Este frig în Blackburg pe perioada iernii, iar zăpada vine multă şi înaltă. Şi nu poate fi niciun dubiu aici, că atunci zăpada a fost de culoarea sângelui. S-a topit într-o apă de aceeaşi culoare, dacă apă era şi nu sânge. Fenomenul a atras atenţia lumii largi. Ştiinţa ar fi trebuit să ofere explicaţii, însă niciun savant nu a putut să spună nimic. Însă oamenii din Blackburg, locuitori de mulţi ani ai oraşului atunci când a venit zăpada aceea şi despre care se putea crede că ştiau câte ceva despre acea întâmplare, dădeau din cap şi cereau să se renunţe la subiect.

Dar cineva tot a povestit, deoarece vara următoare a devenit foarte cunoscută pentru apariţia unei boli

misterioase – epidemică, endemică sau Dumnezeu ştie cum, căci medicii nu ştiau – care a făcut să treacă pe lumea cealaltă jumătate din populaţie. Aproape toată cealaltă jumătate s-a refugiat departe. Oamenii s-au revenit încet, dar s-au întors. S-au adunat şi s-au înmulţit mai ceva ca înainte, însă Blackburg nu a mai fost niciodată la fel.

Pe de cu totul altă parte, la fel de ieşit din comun, a fost incidentul cu spectrul lui Hetty Parlow. Numele de fată al lui Hetty Parlow era Brownon, iar în Blackburg aceasta însemna mai mult decât putea cineva să gândească. Familia Brownon era din vremuri imemoriale, chiar din primele zile ale epocii coloniale, una din cele care guvernau oraşul. Era cea mai bogată şi cea mai grozavă, iar cei din Blackburg erau în stare să verse şi cea din urmă picătură de sânge plebeian pentru a le apăra faima. Puţini dintre membrii familiei erau cunoscuţi ca locuind departe de Blackburg, însă mai toţi erau instruiţi şi călătoriseră prin lume, de unde cei mai mulţi reveneau acasă. Bărbaţii deţineau majoritatea afacerilor publice, iar femeile se implicau în toate activităţile comunitare. Printre ele, Hetty era binecuvântată de providenţă cu dispoziţie plăcută, cu o mare puritate a caracterului şi cu o frumuseţe ieşită din comun. S-a măritat în Boston cu un foarte graţios domn numit Parlow şi, ca orice bun Brownon, s-a stabilit cu el în Blackburg şi l-a sprijinit să devină consilier local.

Au avut un băiat, căruia i-au dat numele Joseph, foarte îndrăgit, aşa cum obişnuiau părinţii din acel ţinut. Au murit de o boală necunoscută, după cum am spus deja, iar de la vârsta de doar un an Joseph a devenit orfan. Din nefericire pentru Joseph, boala care i-a doborât părinţii nu s-a oprit aici, a mers mai departe şi a extirpat aproape întregul neam Brownon şi pe cei cu care se căsătoriseră. Iar cei plecaţi nu

s-au mai întors. Tradiţia a fost întreruptă, iar bunurile familiei au ajuns pe mâini străine, iar lor le-a rămas doar locurile acelea subpământene din Cimitirul Oak Hill, unde, de bună seamă, neamul lor forma o colonie suficient de puternică pentru a rezista oricărei tendinţe de acaparare din partea triburilor din jur, reuşind să se menţină în cea mai bună parte a locului.

Acuma despre stafie. Într-o noapte, cam la trei ani de la decesul lui Hetty Parlow, câţiva tineri din Blackburg erau în trecere pe lângă Cimitirul Oak Hill într-o căruţă, iar dacă aţi fi fost de prin părţile locului v-aţi fi putut aminti că drumul spre Greenton merge pe acolo către sud. Se duceau în Greenton pentru a vedea când se va organiza Sărbătoarea Zilelor de Mai. Erau vreo 12, bucuroşi de petrecere, mai ales că lăsau în spate experienţele triste recente din oraş. Pe când treceau pe lângă cimitir, bărbatul care mâna caii a tras brusc de hăţuri, scoţând un strigăt de surpriză. Şi avea de ce să tresară aşa, desigur, pentru că puţin mai departe, aproape de marginea drumului, totuşi în aria cimitirului, stătea spectrul lui Hetty Parlow. Nu putea fi nicio urmă de îndoială, deoarece fusese foarte bine cunoscută de fiecare tânăr sau domnişoară la petrecerile de dinainte. Ca lucrurile să fie clare, faptul că era o stafie era indicat de giulgiu, de părul lung în dezordine şi de aerul acela că e „dusă”. Această apariţie conturbatoare şi-a ridicat braţele spre vest, ca într-o invocaţie către luceafărul de seară, acolo unde părea să se contureze ceva, însă era greu de văzut ce. Pe când ei aşteptau în tăcere (după cum spune povestea), petrecăreţii bucurându-se doar de ceva cafea şi limonadă, au auzit fantoma strigând numele „Joey, Joey!”. După o clipă acolo nu a mai fost nimic. Dar, desigur, nimeni nu poate crede aşa

ceva!

Chiar atunci, după cum s-a dovedit ulterior, Joey rătăcea prin nişte tufişuri de pelin în cealaltă parte a continentului, aproape de Winnemucca, în statul Nevada. Ajunsese în acel oraş fiind luat de nişte oameni cumsecade, ceva rude îndepărtate ale tatălui. Apoi l-au adoptat și s-au ocupat de el cu mare atenţie. Însă în acea după-amiază, bietul copil s-a îndepărtat de casă și s-a rătăcit în zona aridă. Viaţa lui ulterioară este învelită în mister și nu pot fi descoperite fapte care să o completeze. Este ştiut însă că a fost găsit de către familia indienilor Plute, care l-au ţinut pe micuţul rătăcit cu ei pentru un timp, iar apoi l-au vândut. L-au dat pe bani unei femei din una din acele așezări apărute de-a lungul căii ferate, la prima staţie de Winnemucca. Despre treburile cu care se ocupa femeia se pot pune întrebări, dar totul e în van. Fiind mai copilăroasă, dar văduvă, l-a adoptat chiar ea. În acest punct al existenţei lui, Jo părea să se fi obişnuit cu lunga viaţă de orfan. Apariţia multor serii de părinţi între el și aceeași nefericit statut al său i-a garantat pe timp îndelungat imunitatea la toate neplăcerile survenite.

Doamna Darnell, noua lui mamă, trăia în Cleveland, Ohio. Însă recent-adoptatul ei fiu nu a rămas pentru mult timp cu ea. Într-o după-amiază a fost reperat de un poliţist, înainte de noua lui aventură. L-a văzut că mergea cu paşi mărunţi ca să se îndepărteze de casa ei, iar când l-a luat la întrebări a răspuns că se întoarce acasă. În mod clar a mers pe calea ferată, nu se ştie cum, iar trei zile mai târziu a ajuns în oraşul Whiteville, aflat, așa cum ştiţi, la mare distanţă de Blackburg. Hainele îi erau în stare bună, dar el era din cale-afară de murdar. Incapabil să spună ce este cu el, a fost

reţinut ca vagabond şi condamnat să-şi ducă zilele în adăpostul pentru copii, unde a și fost pus să se spele.

Jo a fugit şi din adăpostul pentru copii din Whiteville. Într-o zi, a luat-o spre pădure, iar nimeni de acolo nu a mai ştiut nimic despre el. Apoi îl regăsim, ori ne întoarcem la el, stând părăsit în ploaia rece de toamnă, la un colţ de stradă în suburbiile din Blackburn. Şi este corect să precizez acum că picăturile de ploaie ce cădeau pe el nu erau nici nici întunecate, nici cleioase. Ele nu puteau face ca faţa şi mâinile lui să arate altfel decât erau. Jo era înfricoşat şi foarte frumos pătat, ca și cum ar fi fost pictat de mâna unui artist. Mai mult, micul vagabond şmecheraş era fără pantofi. Picioarele îi erau goale, roşii şi rănite, astfel că atunci când se deplasa şchiopăta cu amândouă. În ceea ce priveşte hainele, o, dacă ai avea priceperea să numeşti cumva acea unică piesă de îmbrăcăminte de pe el şi să te miri cum de se mai ţine în cusături! Trupul îi era cuprins de frig din toate părţile şi în această privinţă nu era niciun dubiu, iar el o ştia cel mai bine. Orice ar fi răcit acolo, în acea după-amiază, şi tocmai de aceea nimeni nu se mai afla în acel loc. Cum Jo decisese să fie acolo, nu despre viaţa ce abia mai pâlpâia în micul lui trup ar fi trebuit să povestească aici, chiar dacă era binecuvântat cu un vocabular ce depăşea o sută de cuvinte. După felul cum căuta în jurul lui, oricine putea vedea că nu avea habar unde se află sau de ce.

În niciun caz el nu era un prostănac al acelor zile şi nici în generaţia lui. Fiind înfrigurat şi înfometat, dar încă în stare să meargă câte puţin, îndoindu-şi genunchii foarte mult şi punând picioarele jos întâi cu vârful degetelor, s-a hotărât să intre în una din casele ce flancau strada pe o bună distanţă, una ce părea luminoasă şi caldă. Însă pe când se tot

îndemna să pună în aplicare această decizie riscantă, un dulău uriaş s-a repezit lătrând către el, ca să nu-l lase să se apropie. Profund înfricoşat şi crezând (existând destule motive pentru aceasta) că acea brută fără minte o să-l facă praf, a luat-o la goană departe de acele case. Şi cu câmpuri cenuşii şi ude în dreapta lui, cu câmpuri cenuşii şi ude în stânga lui, cu ploaia aproape orbindu-l, cu noaptea ce aducea ceaţă şi întuneric, a ţinut-o pe drumul ce merge spre Greenton. Şi trebuie spus că este drumul urmat de cei mai mulţi spre Greenton, trecând de cimitirul Oak Hill. Dar, anual, un număr mare de persoane nu mai trece de cimitir.

Nici Jo nu a făcut-o.

L-au găsit a doua zi dimineaţă, foarte ud şi foarte rece, însă nu mai era înfometat. Părea că a intrat pe poarta cimitirului, sperând probabil că aceasta duce la o casă unde nu mai este niciun câine. Era clar că a rătăcit în întuneric şi a tot căzut peste morminte până când, obosit de tot şi de toate, a renunţat. Trupul mărunţel era întins pe o parte, cu un obraz plin de pământ pe o mână şi ea înnoroită, cu cealaltă pusă printre vechiturile de pe el ca să o încălzească, pe când celălalt obraz era curat şi alb în cele din urmă, ca pentru sărutul de la unul din îngerii de vază ai Domnului. S-a observat, deşi nimeni nu s-a gândit la asta atunci, cadavrul nefiind identificat, că micul vagabond era întins pe mormântul lui Hetty Parlow. Iar mormântul ei nu s-a deschis ca să-l primească. Acestea sunt însă circumstanţe despre care cineva, cu lipsa actuală de respect, şi-ar fi dorit să se petreacă altfel.